

QUALITY MANAGEMENT IN EDUCATION AND INDUSTRY: EXPERIENCE, PROBLEMS AND PROSPECTS

Abstracts of XI International Scientific and Practical Conference

Florence, Italy
(March 18-20, 2024)

UDC 01.1

ISBN – 9-789-40372-372-3

The XI International Scientific and Practical Conference "Quality management in education and industry: experience, problems and prospects", March 18-20, 2024, Florence, Italy. 356 p.

Text Copyright © 2024 by the European Conference (<https://eu-conf.com/>).

Illustrations © 2024 by the European Conference.

Cover design: European Conference (<https://eu-conf.com/>).

© Cover art: European Conference (<https://eu-conf.com/>).

© All rights reserved.

No part of this publication may be reproduced, distributed, or transmitted, in any form or by any means, or stored in a data base or retrieval system, without the prior written permission of the publisher. The content and reliability of the articles are the responsibility of the authors. When using and borrowing materials reference to the publication is required. Collection of scientific articles published is the scientific and practical publication, which contains scientific articles of students, graduate students, Candidates and Doctors of Sciences, research workers and practitioners from Europe, Ukraine and from neighboring countries and beyond. The articles contain the study, reflecting the processes and changes in the structure of modern science. The collection of scientific articles is for students, postgraduate students, doctoral candidates, teachers, researchers, practitioners and people interested in the trends of modern science development.

The recommended citation for this publication is: Bekenova A., Igilik B. Creative art-industry in music: peculiarities of teaching in higher educational institutions. Abstracts of XI International Scientific and Practical Conference. Florence, Italy. Pp. 20-25.

URL: <https://eu-conf.com/en/events/quality-management-in-education-and-industry-experience-problems-and-prospects/>

TABLE OF CONTENTS

AGRICULTURAL SCIENCES		
1.	Вискуб Р.С., Вінюков О.О., Бондарева О.Б. ФОРМУВАННЯ БІОМЕТРИЧНИХ ПОКАЗНИКІВ РОСЛИН ПШЕНИЦІ ОЗИМОЇ ЕКОЛОГІЧНОГО СОРТОВИПРОБУВАННЯ В УМОВАХ ПІВДЕННО-СХІДНОЇ ЧАСТИНИ СТЕПУ УКРАЇНИ	11
ARCHITECTURE, CONSTRUCTION		
2.	Гаврілов А.В. КОНСТРУКТИВНІ РІШЕННЯ ВИБУХОСТІЙКИХ БУДІВЕЛЬ З ПРИМІЩЕННЯМИ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ НАСЕЛЕННЯ	15
3.	Шатрова І.А., Демидова О.О., Яцемирська Г. СИСТЕМА УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ У БУДІВНИЦТВІ: АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ	17
ART HISTORY		
4.	Bekenova A., Igilik B. CREATIVE ART-INDUSTRY IN MUSIC: PECULIARITIES OF TEACHING IN HIGHER EDUCATIONAL INSTITUTIONS	20
5.	Osmanova Aigerim Maratovna, Yesdauletova Kamila THE CREATIVE ECONOMY OF ITALY	26
6.	Горова К.В., Афонін В.А. РОЗРОБКА СУЧАСНОГО ТРИПТИХУ З ВИКОРИСТАННЯМ ТЕХНІКИ ЛЕТЕРИНГУ	34
BIOLOGY		
7.	Sadigova D.O. BIOECOLOGICAL CHARACTERISTICS OF AMORPHA FRUTICOSA L IN THE CONDITIONS OF ABSHERON	38
8.	Маякова А.О. ВІДНОСНА КІЛЬКІСТЬ КОПІЙ МІТОХОНДРІАЛЬНОЇ ДНК У ЗРАЗКАХ ЦІЛЬНОЇ КРОВІ У НОСІЇВ ТА НЕНОСІЇВ МУТАЦІЇ JAK2 V617F	40
ECONOMY		
9.	Будько О.В., Панюшкіна Н.С. ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ОБЛІКОВОЇ ПОЛІТИКИ ПІДПРИЄМСТВА	45

10.	Гуцалюк О.І., Михайленко Н.Ю. РОЗВИТОК ДЕРЖАВНОГО ПЕНСІЙНОГО СТРАХУВАННЯ	48
11.	Шумілін А.О. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ УДОСКОНАЛЕННЯ МЕХАНІЗМУ УПРАВЛІННЯ ТРУДОВИМИ РЕСУРСАМИ	51
GEOGRAPHY		
12.	Когут В.І. ЗНАЧЕННЯ КАРТОГРАФІЧНОГО МОДЕЛЮВАННЯ ГЕОФІЗИЧНИХ ПОЛІВ У БІОГЕОФІЗИЧНИХ ДОСЛІДЖЕННЯХ	54
13.	Рибалова О.В., Павленко В.С., Мельник А.І. СУЧАСНИЙ СТАН ПОВЕРХНЕВИХ ВОД ХАРКІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ	61
GEOLOGY		
14.	Ішков В.В., Дрешпак О.С., Чечель П.О. РЕЗУЛЬТАТИ ПЕТРОГРАФІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ ДЕЯКИХ СЕРПИНІЗОВАНИХ ПІРОКСЕН-ОЛІВІНОВИХ МЕТАБАЗАЛЬТІВ СЕРЕДНЬОГО ПОБУЖЖЯ (УКРАЇНА)	69
15.	Чернобук О.І. ПРО СТАТИСТИЧНИЙ ЗВ'ЯЗОК МІЖ ГЕРМАНІЄМ ТА ФТОРОМ У ВУГІЛЬНОМУ ПЛАСТУ С8В ШАХТИ "ЗАХІДНО- ДОНБАСЬКА" (УКРАЇНА)	95
JURISPRUDENCE		
16.	Вереша Р.В. ПОРІВНЯЛЬНО-ПРАВОВІ АСПЕКТИ ФУНКЦІОНУВАННЯ РЕЖИМУ ВОЄННОГО СТАНУ	121
17.	Комзюк А.В. АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВИЙ СТАТУС ВОЛОНТЕРА У ПЕРІОД ДІЇ ВОЄННОГО СТАНУ В УКРАЇНІ	125
18.	Котова А.С. "ЗАЛИШИТИ НЕ МОЖНА ВИДВОРИТИ": ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД ПОВЕРНЕННЯ В КРАЇНУ ШУКАЧІВ ПРИТУЛКУ ТА ІНШИХ МІГРАНТІВ, ПІДОЗРЮВАНИХ У СКОЄННІ ТЯЖКИХ ТА ОСОБЛИВО ТЯЖКИХ ЗЛОЧИНІВ	129

19.	Кучер А.В. НАПРЯМИ ТА СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ МИТНОЇ ПОЛІТИКИ ТА МИТНОГО ПРАВА УКРАЇНИ	133
20.	Літошенко О.С. НОТАРІАЛЬНА ТАЄМНИЦЯ: ПОНЯТТЯ ТА ЗМІСТ	136
21.	Пеньков С., Волошина М. УДОСКОНАЛЕННЯ ЗАКОНОДАВСТВА ЯК ЕЛЕМЕНТ ПРОТИДІЇ ОРГАНІЗОВАНИЙ ЗЛОЧИННОСТІ	140
22.	Юркевич Є.В. ОКРЕМІ ПРАВОВІ ЗАСАДИ ЗАХИСТУ ПРАЦІВНИКІВ ВІД ДИСКРИМІНАЦІЇ	145
MANAGEMENT, MARKETING		
23.	Кулініч Т., Тимчина Ю. СТРАТЕГІЧНА АДАПТАЦІЯ ПІДПРИЄМСТВА	149
24.	Рожко В.І. СВІТОВИЙ ДОСВІД ФОРМУВАННЯ МІЖНАРОДНОЇ ЛОГІСТИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА	152
25.	Романенко В.Р. КОНЦЕПЦІЯ ЗЕЛЕНОГО МАРКЕТИНГУ ЯК ВІДПОВІДЬ НА СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ СПОЖИВЧОЇ ПОВЕДІНКИ	159
MEDICINE		
26.	Gekova A., Kauk O. THE USE OF KETOGENIC DIET FOR CHILDREN WITH EPILEPSY	162
27.	Kobtseva O.A. ANALYSIS OF LONG-TERM STABILITY OF THE ANTERIOR OPEN BITE	166
28.	Yaroshenko D.S. CHANGES IN HORMONAL STATUS AND FERTILITY UNDER THE ACTION OF BISPHENOL A	170

29.	Божик С.С., Попович І.Ю., Гасюк Н.В. СТАТИСТИЧНЕ АРГУМЕНТУВАННЯ ДИФЕРЕНЦІЙОВАНОГО ПІДХОДУ ДО РОЗРОБКИ ТА ВПРОВАДЖЕННЯ ПАТОГЕНЕТИЧНО-ОБІРУНТОВАНИХ ЛІКУВАЛЬНИХ АЛГОРИТМІВ ЧЕРВОНОГО ПЛЕСКАТОГО ЛИШАЮ СЛИЗОВОЇ ОБОЛОНКИ ПОРОЖНИНИ РОТА	171
30.	Качковська В.В. КОНТРОЛЬ БРОНХІАЛЬНОЇ АСТМИ ЗАЛЕЖНО ВІД ARG16GLY ПОЛІМОРФІЗМУ ГЕНА В2-АДРЕНОРЕЦЕПТОРА	174
31.	Огирь Д.В., Качуріна М.О., Дурас І.Г. ВОЄННИЙ СТРЕС І ПОГІРШЕННЯ ЗОРУ: ДОСЛІДЖЕННЯ ЗВ'ЯЗКУ МІЖ ПСИХОЕМОЦІЙНИМ СТАНОМ ТА ЗОРОВИМИ ПРОБЛЕМАМИ	175
32.	Писклинець У.М., Присяжнюк С.Т. ДОСЛІДЖЕННЯ МЕХАНІЗМІВ ТРИВИМІРНОЇ ДОЗИМЕТРІЇ У ПРОМЕНЕВІЙ ТЕРАПІЇ ОНКОЛОГІЧНИХ ЗАХВОРЮВАНЬ	177
PEDAGOGY		
33.	Kabdulda N. USING ICT IN A PHYSICAL EDUCATION LESSON: ADVANTAGES, OPPORTUNITIES AND PRACTICE	180
34.	Kuznietsova M. THE PRIMARY ASPECTS OF USING THE GOOGLE CLASSROOM PLATFORM IN THE EDUCATIONAL PROCESS AT HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS	183
35.	Raspopov Y., Yevhenii R. THE PRINCIPLE OF REFLECTIVE CULTURE AS A WAY OF FORMING PEDAGOGICAL COMPETENCE: CONCEPTUAL AND THEORETICAL FEATURES	186
36.	Tretiak T., Khapsalis G. HEALTHY LIFESTYLE IN THE FORMULA OF LONGEVITY	196
37.	Vezdenko Y.A. MAIN TRENDS IN THE DEVELOPMENT OF MEDIA LITERACY IN FOREIGN LANGUAGE LESSONS	199

38.	Барбашова І.А. ЗМІСТОВІ АСПЕКТИ ОЗНАЙОМЛЕННЯ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ З ФЕНОМЕНОМ ПАРАДИГМАЛЬНОСТІ ОСВІТИ	202
39.	Гаврилюк С.В., Кофан І.М. ОСВІТНІ ПРОГРАМИ ПРОФІЛАКТИКИ НАРКОТИКІВ ТА АЛКОГОЛЬНОЇ ЗАЛЕЖНОСТІ СЕРЕД ПІДЛІТКІВ: АНАЛІЗ ТА ОЦІНКА	208
40.	Мартін А.М. ЗНАЧЕННЯ ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА В НАВЧАННІ ПРИРОДНИЧОЇ ОСВІТНЬОЇ ГАЛУЗІ	212
41.	Ростовська Н. РОЛЬ ОНЛАЙН ПЛАТФОРМ У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ ЯКОСТІ ТА ДОСТУПНОСТІ ОСВІТИ ДЛЯ МАЙБУТНІХ ВЧИТЕЛІВ	214
42.	Кузнєцова О. ТЕХНОЛОГІЯ ЕДЬЮТЕЙНМЕНТУ ПІД ЧАС ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ	218
43.	Пономаренко Т.О., Кузіна О.Т. ФОРМУВАННЯ ПІЗНАВАЛЬНОЇ АКТИВНОСТІ У ДІТЕЙ ШОСТОГО РОКУ ЖИТТЯ ЗАСОБАМИ МЕДІА В УМОВАХ ЗАКЛАДУ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ	222
44.	Тітова Г.В., Соловей Д., Соловей І. ХАРАКТЕРИСТИКА КООРДИНАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ БАСКЕТБОЛІСТА	229
45.	Чернишов М.В., Миколаєнко В.В. ВИКОРИСТАННЯ STEM ТА ІКТ НА УРОКАХ ІНФОРМАТИКИ ДЛЯ ПОКРАЩЕННЯ ОПАНУВАННЯ ПРЕДМЕТУ	233
46.	Добровольський Ю., Ярмольчик М. ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ У ВВНЗ ТА ВНП ЗВО В УМОВАХ ВЕДЕННЯ БОЙОВИХ ДІЙ В УКРАЇНІ	236
PHILOLOGY		
47.	Miroshnyk S.O., Savchuk Y.O. ВІДМІННІСТЬ МОВ ОДНІЄЇ ДЕРЖАВИ - КАТАЛОНСЬКОЇ ТА ІСПАНСЬКОЇ	241

48.	Muratov B.M. PROFESSIONAL COMPETENCE OF A FUTURE RUSSIAN LANGUAGE TEACHER	245
49.	Бочан П.О. АНГЛІЙСЬКОМОВНІ МЕТАФОРИЧНІ ІННОВАЦІЇ СФЕРИ КОМП'ЮТЕРНИХ ТЕХНОЛОГІЙ	249
50.	Дашкова К.В. ДОСЛІДЖЕННЯ ЛЕКСИКО-СЕМАНТИЧНОГО ПОЛЯ У СУЧАСНІЙ ЛІНГВІСТИЦІ	251
51.	Шевців Г.М. ЙОГАНН КАСПАР ЛАФАТЕР І ЙОГАНН ГАЙНРІХ ФЮСЛІ: БІОГРАФІЧНІ КОМЕНТАРІ	254
52.	Шкіль К. ДИНАМІКА МОВНОЇ СИТУАЦІЇ В УКРАЇНІ: МЕТОДИКИ СОЦІОЛОГІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ ФУНКЦІОНУВАННЯ ТА СТАТУСУ МОВ В УКРАЇНІ	259
POLITICS		
53.	Гаврилов А.А. ОСОБЛИВОСТІ ПРОЦЕСУ ВПРОВАДЖЕННЯ УПРАВЛІНСЬКИХ ІННОВАЦІЙ У СФЕРІ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ	265
54.	Нестеренко В.С. УДОСКОНАЛЕННЯ ПРОЦЕСУ ЗАПОБІГАННЯ КОРУПЦІЇ В СИСТЕМІ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ У КОНТЕКСТІ ДОТРИМАННЯМ МОРАЛЬНО-ЕТИЧНИХ НОРМ	269
55.	Отич М.С., Опанасюк В.В. ПОЛІТИКА БЕЗБАР'ЄРНОСТІ В ЗАБЕЗПЕЧЕННІ ФІЗИЧНОЇ ДОСТУПНОСТІ УСТАНОВ СОЦІАЛЬНОЇ СФЕРИ ДЛЯ ЛЮДЕЙ З ІНВАЛІДНІСТЮ	273
56.	Чопенко І.О. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ МІЖДИСЦИПЛІНАРНОГО ПІДХОДУ ДО ДОСЛІДЖЕННЯ СУЧАСНИХ ВІДНОСИН МІЖ ПОМІСНИМИ ПРАВОСЛАВНИМИ ЦЕРКВАМИ	276

PSYCHOLOGY		
57.	Балинська М.В. КОМУНІКАТИВНІ БАР'ЄРИ В ПРОЦЕСІ МІЖОСОБИСТІСНОГО СПІЛКУВАННЯ	280
58.	Вавринів О.С. ЕМПІРИЧНЕ ДОСЛІДЖЕННЯ ФОРМУВАННЯ КРИТИЧНОГО МИСЛЕННЯ СТУДЕНТІВ-ПСИХОЛОГІВ В УМОВАХ НАВЧАННЯ	285
59.	Гуменюк О., Березинець Є. ПСИХОЛОГІЧНІ БАР'ЄРИ ЯК ПРИЧИНА КОНФЛІКТІВ У МІЖОСОБИСТІСНИХ ВІДНОСИНАХ	289
60.	Комарніцька Л.М. ДО ПИТАННЯ ПРО ОСОБЛИВОСТІ РОБОТИ ПЕДАГОГА- ПСИХОЛОГА З ДІТЬМИ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНИМИ ПОТРЕБАМИ	292
61.	Кравченко В.Ю. САМОВИХОВАННЯ ЯК ФАКТОР РОЗВИТКУ ОСОБИСТОСТІ	295
62.	Паламарчук А.І., Шутяк І.А. ВПЛИВ ПСИХОЛОГІЧНИХ ТРАВМ І ЗАХИСНИХ МЕХАНІЗМІВ ПСИХІКИ ОСОБИСТОСТІ НА КОМУНІКАЦІЇ МІЖ ЛЮДЬМИ	297
63.	Патуга Б.В., Пастрик Т.В. ТЕОРЕТИЧНИЙ АНАЛІЗ ПОНЯТТЯ "ВТОМА ВІД СПІВЧУТТЯ" У КОНТЕКСТІ ПСИХІЧНОГО ЗДОРОВ'Я МЕДИЧНИХ СЕСТЕР	301
TECHNICAL SCIENCES		
64.	Nadjiyeva Almaz Arif PROBLEMS AND WAYS TO REDUCE CO2 CONCENTRATION IN ATMOSPHERE	306
65.	Palamarchuk T., Prokhorets L. THE INFLUENCE OF STRUCTURAL AND GEOLOGICAL FACTORS ON THE STRESS-STRAIN STATE OF A MASSIF OF STRONG ROCKS	310
66.	Артамонов Є.Б., Радченко К.М. ПРИНЦИПИ УПРАВЛІННЯ АДАПТИВНИМ НАВЧАЛЬНИМ ПРОЦЕСОМ В ІНКЛЮЗИВНИХ ОСВІТНИХ СИСТЕМАХ	314

67.	Борин В.С., Фешанич Л.І. СИНТЕЗ І МОДЕЛЮВАННЯ АБСОРБЦІЙНОЇ КОЛОНИ ЗІ СТАНДАРТНИМИ РЕГУЛЯТОРАМИ	318
68.	Борин В.С., Фешанич Л.І. СИНТЕЗ І МОДЕЛЮВАННЯ АБСОРБЦІЙНОЇ КОЛОНИ ІЗ ВВЕДЕННЯМ ДРУГОЇ ПОХІДНОЇ В ПІД-ЗАКОН РЕГУЛЮВАННЯ	324
69.	Гарист А.В. ОСНОВНІ ВИДИ АТАК НА WI-FI МЕРЕЖІ	336
70.	Зимовченко В.О. ЛІТІЙ-ІОННІ АКУМУЛЯТОРИ: ТИПИ, ХАРАКТЕРИСТИКИ ТА СПОСОБИ ЗАСТОСУВАННЯ	339
71.	Кутянський О.Р., Микийчук М.М. ЗАСТОСУВАННЯ КЛАСИФІКАЦІЙНИХ АЛГОРИТМІВ ПРИ КОНТРОЛІ ЯКОСТІ М'ЯСНОЇ ПРОДУКЦІЇ	341
72.	Машихіна П.Б., Міщенко Т.В., Победьонний Р.П. КОМПЛЕКС МАТЕМАТИЧНИХ МОДЕЛЕЙ ДЛЯ ЕКСПЕС РОЗРАХУНКУ ПРОЦЕСІВ МАСОПЕРЕНОСУ	343
73.	Машихіна П.Б., Міщенко Т.В., Чирва М.В. МАТЕМАТИЧНЕ МОДЕЛЮВАННЯ ЗАБРУДНЕННЯ ДОВКІЛЛЯ	345
TOURISM		
74.	Моргулець О.Б., Кравцова О.М. РОЛЬ ТА ШЛЯХИ РОЗВИТКУ ВІРТУАЛЬНОГО ТУРИЗМУ В УКРАЇНІ	347
75.	Омельчак Г.В. БЕЗБАР'ЄРНИЙ ТУРИЗМ ЯК СУСПІЛЬНА НОРМА СУЧАСНОСТІ	350
76.	Чінь Хай Ієн, Крапівіна Г.О. СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ ТА ІННОВАЦІЇ В УПРАВЛІННІ ТУРИСТИЧНО-РЕКРЕАЦІЙНИМ ГОТЕЛЕМ: ДОСВІД RUTA RESORT POLYANA	352

ФОРМУВАННЯ ПІЗНАВАЛЬНОЇ АКТИВНОСТІ У ДІТЕЙ ШОСТОГО РОКУ ЖИТТЯ ЗАСОБАМИ МЕДІА В УМОВАХ ЗАКЛАДУ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

Пономаренко Тетяна Олександрівна,

доктор педагогічних наук,
професор кафедри дошкільної освіти
Факультет педагогічної освіти
Київський столичний університет
імені Бориса Грінченка

Кузіна Оксана Тадеївна,

аспірантка спеціальності 012
Дошкільна освіта третього (освітньо-наукового рівня) вищої освіти
Київський столичний університет
імені Бориса Грінченка

Психолого-педагогічний супровід формування пізнавальної активності дітей старшого дошкільного віку є ефективною умовою поступового, рівномірного, логічного пізнання довкілля, самовизначення особистості в навколишньому середовищі, в якому відбувається її становлення. На сучасному етапі розвитку освіти підвищуються вимоги до її якості. Забезпечення якості дошкільної освіти визначається й тим, що діти мають стати активними суб'єктами освітнього процесу. Зважаючи на це, проблема формування пізнавальної активності дітей є однією з найбільш актуальних проблем сучасної дошкільної освіти.

Медіаосвіта дітей дошкільного віку спрямована на всебічний, гармонійний розвиток особистості дитини, забезпечує її захист від агресивного медіасередовища (зокрема від інформаційного «сміття», невідповідних віковим можливостям психіки дитини інформаційних впливів, зокрема продукції, що містить елементи насильства, жахів, еротики тощо), сприяє формуванню уміння орієнтуватись, обирати й використовувати адаптовану відповідно до вікових норм медіапродукцію.

Реалізація визначених в нормативних документах завдань медіаосвіти здійснюється відповідно до Законів України «Про освіту» (2017 р.) [5], «Про дошкільну освіту» (2001 р.) [4], Державного стандарту дошкільної освіти (2021 р.) [1], в яких наголошується на необхідності грамотного використання медіаресурсів, відображається запит суспільства на особистість, що володіє культурою використання медіапродукції.

Водночас, проблема формування пізнавальної активності у дітей шостого року життя засобами медіа в умовах закладу дошкільної освіти не була предметом спеціального вивчення. Тож її дослідження є доцільним і на часі.

У процесі експериментально-педагогічної діяльності з формування пізнавальної активності у дітей шостого року життя засобами медіа в умовах закладу дошкільної освіти нами було визначено та обґрунтовано педагогічні умови ефективного формування досліджуваної якості. Схарактеризовано результати експериментальної перевірки ефективності педагогічних умов формування пізнавальної активності у дітей шостого року життя засобами медіа в умовах закладу дошкільної освіти.

Доведено, що сукупність педагогічних умов відрізняється від умов соціальних, психологічних, організаційних тощо (Т. Сорочан) [6]. Соціальні умови пов'язуються з особливостями політичного, соціально-економічного розвитку держави, спрямованістю її політики (гуманістичною, демократичною або авторитарною, жорсткою).

Підґрунтям психологічних умов формування пізнавальної активності є врахування індивідуальних, особистісних якостей дітей шостого року життя, їх вікових особливостей, своєрідності розвитку їх психічних пізнавальних процесів (сприймання, відчуття, ваги, уяви, пам'яті, мислення, мовлення тощо).

В контексті нашого дослідження організаційні умови ми розуміємо як спеціально визначені обставини, що забезпечують успішну взаємодію всіх учасників освітнього процесу (дітей, вихователів, батьків вихованців), упорядкування застосування всіх структурних компонентів цілісної системи формування пізнавальної активності у дітей шостого року життя засобами медіа.

На підставі вищезначених позицій, нами було визначено такі педагогічні умови результативного застосування експериментальної системи формування пізнавальної активності у дітей шостого року життя засобами медіа: (забезпечення суб'єкт-суб'єктних міжособистісних стосунків усіх учасників освітнього процесу (вихователів, здобувачів дошкільної освіти, їх батьків) в умовах закладу дошкільної освіти; розробка й упровадження середовищної моделі організації життєдіяльності дітей в умовах закладу дошкільної освіти; застосування комплексу традиційних та інноваційних освітніх методів і форм взаємодії вихователя з дітьми в освітньому процесі закладу дошкільної освіти.

Можливість запровадження суб'єкт-суб'єктних міжособистісних стосунків в освітньому процесі закладу дошкільної освіти можлива у межах особистісно-орієнтованої освіти. Тож для нашого дослідження важливим є положення про те, що мета особистісно-орієнтованої освіти передбачає ефективне формування в дитини дошкільного віку особистісних якостей, зокрема й такої якості особистості як пізнавальна активність, що сприяє саморозвитку та самореалізації зростаючої особистості.

Тож авторитарному управлінню дитиною ми намагалися протиставляти модель виховання, що ґрунтується на визнанні самоцінності дитинства, здатності дорослого бачити та приймати внутрішній світ дитини. Декларували та реалізовували в експериментально-педагогічній діяльності такий постулат: виховання дітей з позиції суб'єкт-суб'єктного підходу, на засадах суб'єкт-суб'єктних стосунків – це їх орієнтація на сприймання та розуміння іншої людини, розвиток у неї здібності ідентифікувати себе з іншими людьми. Єдине

функціонування пізнавальних, поведінкових, мотиваційних, емоційних процесів становить у вихованні й розвитку дитини при такому підході одне з головних завдань.

Визначення другої педагогічної умови ефективного формування пізнавальної активності у дітей шостого року життя засобами медіа (розробка й упровадження середовищної моделі організації життєдіяльності дітей в умовах закладу дошкільної освіти) зумовлюється її актуальністю.

У своїй дисертаційній роботі ми ґрунтувались на результатах наукових робіт учених (Н. Гавриш, О. Ліннік) [2] стосовно того, що традиційна навчальна модель в умовах закладу дошкільної освіти характеризується організацією змістів освіти за принципом окремих розділів освітніх програм для дітей дошкільного віку (за сферами пізнання або за видами діяльності), кожен з яких має свою логіку побудови. Такий зміст освіти тісно пов'язаний з певною позицією дорослого – учительською: ініціатива й напрямок діяльності належить цілком дорослому. Модель розрахована на жорстке програмування освітнього середовища у вигляді «збірки» занять і розгортання освітніх змістів протягом року за логікою певного розділу освітньої програми.

Протягом нашої експериментально-педагогічної діяльності ми намагались гармонійно поєднувати такі освітні блоки як самостійна діяльність дітей шостого року життя, спільна діяльність дітей з вихователями, навчальна діяльність дітей в межах освітнього напрямку Державного стандарту дошкільної освіти [1] «Дитина в природному довкіллі». При цьому визнаючи пріоритетними перші два освітні блоки.

Третьою педагогічною умовою ефективного формування пізнавальної активності у дітей шостого року життя засобами медіа визначено застосування комплексу традиційних та інноваційних освітніх методів і форм взаємодії вихователя з дітьми в освітньому процесі закладу дошкільної освіти.

Очевидно, що ефективну реалізацію означеної умови забезпечить застосування різних форм і методів, відомих сучасній дошкільній освіті, і, звісно, урахування можливостей безпосередньо засобів медіа.

Беручи до уваги рекомендації науковців і методистів кардинально змінити ставлення до заняття, як традиційно основної освітньої форми взаємодії з дітьми (назва, структура, стиль спілкування), ми окреслили альтернативні форми, які можуть використовувати педагоги-практики: освітні ситуації природничого змісту; подорожі, мандрівки в природу (реальні й віртуальні); експериментування з природничими матеріалами тощо.

Зауважимо, що сучасні діти, представники покоління «Альфа», усе більше й більше потребують суб'єктного включення в пізнавальну діяльність. Тож цілком логічними й доречними стали інтерактивні форми взаємодії з дітьми шостого року життя: пізнавальні діалоги; спілкування в колі; квести – пригодницька командна гра; геокешинг – туристична гра із застосуванням GPS; гра-стратегія тощо.

Зрозуміло, що вищезазначені освітні форми взаємодії з дітьми варіюються й модифікуються в контексті фронтального, групового, парного та індивідуального форматів спілкування вихователів з вихованцями.

На наше переконання, застосування лише традиційних освітніх методів в нашій експериментально-педагогічній діяльності не вистачало для зберігання інтересу до довкілля та підвищення рівня пізнавальної активності у дітей шостого року життя. Сучасна освіта має в своєму арсеналі низку цікавих інноваційних методів, які, за певним адаптуванням або модифікацією, можна й потрібно застосовувати у взаємодії з дітьми. Тож ми використовували ще й такі впливи, безумовно, цікаві та ефективні для формування пізнавальної активності у дітей шостого року життя, як методи імітацій або рольові, графічних моделей або ілюстративні, проєктивні тощо.

Для здійснення формувального експерименту було розроблено й реалізовано структурно-функціональну схему формування пізнавальної активності у дітей шостого року життя у сукупності її компонентів: мета, завдання, методологічні підходи, принципи, компоненти пізнавальної активності, критерії, рівні її розвитку, етапи дослідження, зміст, педагогічні умови, форми, методи освітньої взаємодії, засоби медіа, результат експериментально-педагогічної діяльності та коротко схарактеризовано їх зміст.

Мета формувального етапу експерименту: теоретичне обґрунтування та експериментальна перевірка педагогічних умов ефективного формування пізнавальної активності у дітей шостого року життя засобами медіа в умовах закладу дошкільної освіти.

Завдання формувального експерименту:

1. Визначити й обґрунтувати педагогічні умови ефективного формування пізнавальної активності у дітей шостого року життя засобами медіа в освітньому процесі закладів дошкільної освіти.

2. Експериментально перевірити ефективність педагогічних умов формування пізнавальної активності у дітей шостого року життя засобами медіа в умовах закладу дошкільної освіти.

3. Узагальнити результати формувального етапу експерименту.

Методологічні підходи до ефективного формування пізнавальної активності у дітей шостого року життя: гуманістичний, системний, аксіологічний, акмеологічний, ситуаційний, оптимізаційний, дослідницький, оптимізаційний, інтегративний, компетентнісний, діяльнісний

Принципи ефективного формування пізнавальної активності у дітей шостого року життя: загальнопедагогічні; виховання; навчання; специфічні (діалогічності, співробітництва, партнерства, радісного набування досвіду, дослідження, відкриття – пріоритетні форми освітньої взаємодії)

Компоненти пізнавальної активності дітей шостого року життя: емоційний, мотиваційний, знанневий, діяльнісний, особистісний, вольовий.

Критерії розвитку пізнавальної активності у дітей шостого року життя: емоційно-мотиваційний, когнітивно-діяльнісний, особистісно-вольовий.

Рівні розвитку пізнавальної активності дітей шостого року життя: високий, середній, низький.

Етапи експериментально-педагогічної діяльності (блоки): мотиваційно-цільовий; змістовно-контекстний, організаційно-змістовий; рефлексивно-прогностичний

Педагогічні умови ефективного формування пізнавальної активності у дітей шостого року життя: забезпечення суб'єкт-суб'єктних міжособистісних стосунків усіх учасників освітнього процесу (вихователів, здобувачів дошкільної освіти, їх батьків) в умовах закладу дошкільної освіти; розробка й упровадження середовищної моделі організації життєдіяльності дітей в умовах закладу дошкільної освіти; застосування комплексу традиційних та інноваційних освітніх методів, форм взаємодії вихователя з дітьми в освітньому процесі закладу дошкільної освіти.

Зміст формування пізнавальної активності у дітей шостого року життя: освітній напрямок Державного стандарту дошкільної освіти (2021 р.) [1] «Дитина в природному довкіллі»; підрозділ освітньої програми для дітей від 2 до 7 років «Дитина» (2020 р.) [3] «Природний світ: дитина у світі природи» (старша група «Фантазери-мрійники»; шостий рік життя)

Форми організації життєдіяльності дітей шостого року життя: освітні ситуації природничого змісту, віртуальні подорожі, мандрівки, екскурсії у природу; цільові прогулянки, експериментування з природничими матеріалами, колекціонування природних матеріалів, ігри-стратегії, створення ментальної мапи, пізнавальні діалоги, спілкування в колі, квести, геокешинг, телевізійні римейки

Методи освітньої взаємодії вихователя з дітьми: словесні, наочні, практичні; аналітичні, синтетичні, індуктивні, дедуктивні; репродуктивні, пояснювальні (інформаційно-репродуктивні), проблемні, частково-пошукові, дослідницькі

Засоби медіа: традиційні, інноваційні.

Результат: підвищення рівня сформованості пізнавальної активності у дітей шостого року життя засобами медіа в умовах закладу дошкільної освіти.

На основі необхідності зміни ставлення до занять в закладі дошкільної освіти, як традиційно основної освітньої форми взаємодії вихователя з дітьми (назва, структура, стиль спілкування тощо), ми застосовували альтернативні форми занятійної (навчальної) діяльності: тематичні мініатюри, освітні ситуації природничого змісту, подорожі, мандрівки в природу (реальні й віртуальні), екскурсії (у природу), цільові прогулянки, експериментування з природничими матеріалами, колекціонування природних матеріалів тощо).

Також ми надавали перевагу використанню сучасних, інтерактивних, наповнених суб'єктно-суб'єктним змістом форм взаємодії вихователів з дітьми (пізнавальні діалоги, спілкування в колі, квести (пригодницька командна гра), геокешинг (туристична гра із застосуванням GPS), гра-стратегія, «авторське дитяче телебачення» (телевізійні римейки) тощо).

На контрольному етапі експериментально-педагогічної діяльності вивчення динаміки розвитку пізнавальної активності у дітей шостого року життя

проводилося за такими ж методиками, що застосовувалися на констатувальному етапі експерименту (бесіда, спостереження, діагностичні методики), зміст яких розроблявся нами з опорою на Державний стандарт дошкільної освіти (2021 р.) [1], освітню програму для дітей від 2 до 7 років «Дитина» (2021 р.) [3].

Запровадження експериментальної схеми формування пізнавальної активності у дітей шостого року життя засобами медіа дало можливість дослідити загальну динаміку розвитку показників пізнавальної активності на етапі формувального експерименту та порівняти їх з показниками констатувального етапу дослідження, що зумовило можливість визначення ефективності експериментально-педагогічної діяльності.

Узагальнені результати співвідношення рівнів розвитку пізнавальної активності у дітей шостого року життя в експериментальних та контрольних групах на констатувальному й контрольному етапах експерименту представлено в таблиці 1.1.

Таблиця 1.1

Порівняльне співвідношення рівнів розвитку пізнавальної активності у дітей шостого року життя в експериментальних та контрольних групах на констатувальному та контрольному етапах експерименту

Групи дітей шостого року життя	Критерії розвитку пізнавальної активності дітей шостого року								
	емоційно-мотиваційний			когнітивно-діяльнісний			особистісно-вольовий		
	Констатувальний етап експерименту								
	Рівні розвитку пізнавальної активності дітей шостого року								
	високий рівень (%)	середній рівень (%)	низький рівень (%)	високий рівень (%)	середній рівень (%)	низький рівень (%)	високий рівень (%)	середній рівень (%)	низький рівень (%)
ЕГ	15	43,7	41,3	16,5	41,5	42	16,1	42,7	41,2
КГ	15,2	44,3	40,5	17,2	40,7	42,1	15,9	44,3	39,8
	Контрольний етап експерименту								
ЕГ	24,8	54	21,2	28,6	49,6	21,8	24,2	51,9	23,9
КГ	18,3	47,7	34	21,2	43,4	35,4	18,6	48,3	33,1

За даними таблиці 24,8% дітей ЕГ (експериментальних груп) та 18,3% дітей КГ (контрольних груп) за спостереженням показали високий рівень сформованості пізнавальної активності за емоційно-мотиваційним критерієм (проти 15% дітей ЕГ та 15,2 % дітей КГ на етапі KE). Середній рівень розвитку пізнавальної активності засвідчили 54% дітей ЕГ та 47,7% дітей КГ (проти 43,7% дітей ЕГ та 44,3 % дітей КГ на етапі KE). У 21,2% дітей ЕГ та 34 % дітей КГ за результатами спостереження виявлено низький рівень розвитку досліджуваної якості (проти 41,3% дітей ЕГ та 40,5 % дітей КГ на етапі KE).

За аналізом результатів в таблиці, 28,6% дітей ЕГ та 21,2% дітей КГ у межах когнітивно-діялісного критерію виявили високий рівень сформованості пізнавальної активності (проти 16,5% дітей ЕГ та 17,2 % дітей КГ на етапі KE). У 49,6% дітей ЕГ та 43,4% дітей КГ констатовано середній рівень сформованості пізнавальної активності (проти 41,5% дітей ЕГ та 40,7 % дітей КГ на етапі KE). Низький рівень сформованості досліджуваної якості продемонстрували 21,8%